

FIDESCO

Katholieke organisatie voor internationale ontwikkelingssamenwerking

www.fidesco-international.org/nl
Jozef Stallaertstraat 8
1050 Brussel
fidesco-belgique@emmanuel.info
tel : 02/3475804

**Sarah en Jonathan
Willems - Devriese**

Bestemming: Port-au-Prince - Haïti

Missie:

Sarah: Leerkracht Informatica

Jonathan: Leerkracht Elektriciteit

Contactgegevens:

jonathan@ecofriendly.be

sarahdevriese@skynet.be

Website: www.epsja-haiti.com

Nieuwsbrief N°7

Beste familie, vrienden en kennissen,

Het is al een tijdje geleden dat jullie van ons gehoord hebben en er is ondertussen dan ook heel wat gebeurd! Op 19 oktober 2014 werd onze dochter Elise geboren en op 31 oktober hebben we hier ons tweede schooljaar beëindigd.

Elise

Ons dochtertje Elise werd op 19 oktober, een paar weken vroeger dan verwacht, geboren in de materniteit van Pétion-Ville. Pétion-Ville is een wijk van de hoofdstad Port-au-Prince, op een vijftal kilometer van onze woonplaats Canapé-Vert.

Na 1 overnachting in de materniteit mochten we reeds terug naar huis. Ondertussen hebben reeds veel leerlingen en oud-leerlingen een bezoekje gebracht aan ons klein Haïtiaantje.

We hadden de mogelijkheid om naar België terug te keren voor de bevalling, maar na een gesprek met de gynaecoloog en een bezoek aan de materniteit, hebben we geopteerd om hier in Haïti te blijven voor de geboorte. De medische zorg in Haïti is goed, tenminste als je de financiële middelen hebt om ervoor te betalen.

De meeste vrouwen bevallen hier thuis, zonder dokter of vroedvrouw. Als er complicaties zijn kan dit echter levensbedreigende gevolgen hebben voor moeder en kind. Gelukkig zijn er ook hulporganisaties die gratis hulp aanbieden aan zwangere vrouwen die niet genoeg geld hebben om een ziekenhuis te betalen.

Veel Haïtianen verwonderen er zich over dat we gekozen hebben om hier te blijven voor de bevalling en ze voelen zich dan ook verveerd dat Elise in Haïti geboren is.

Einde schooljaar

Door de onverwachte vroege geboorte van Elise heeft Jonathan ook de examens van de informatica-studenten afgenomen. Alle leerstof was gelukkig reeds afgewerkt en de examenvragen waren reeds door Sarah opgesteld.

Feestdag 18 november : Een stukje geschiedenis.

18 november is in Haïti een feestdag waarop de slag bij Vertières wordt herdacht. Deze slag was de laatste veldslag die leidde tot de Haïtiaanse onafhankelijkheid. Hij werd uitgevochten tussen de Haïtiaanse rebellen en Franse troepen op 18 november 1803 te Vertières (noorden van Haïti) en was het laatste deel van de Haïtiaanse Revolutie. De slag bij Vertières was de eerste in de geschiedenis van de mensheid waar een slavenleger een revolutie voor zijn vrijheid succesvol beëindigde. Haïti werd zo de eerste natie die zich onttrok van de verschrikkingen toegebracht door de Europese kolonisten. 18 november wordt gevierd als de Bataille de Vertières (Dag van de Gewapende Strijd), de onafhankelijkheid zelf van Haïti wordt gevierd op 1 januari.

Begin december wordt nog een herhalingsweek ingelast ter voorbereiding op het staatsexamen van half december. Dit staatsexamen is belangrijk voor het behalen van het officieel staatsdiploma en de leerlingen willen er dan ook zo goed mogelijk voorbereid aan deelnemen.

Ondertussen lopen ook de inschrijvingen voor het volgend schooljaar en bereiden we ons voor op het afnemen van de ingangsexamens. Ons derde schooljaar start op 7 januari 2015.

Herlaadbare lamp

Jonathan kwam op het idee om van een leeg plastic flesje een draagbare lamp te maken. Er is zeer weinig elektriciteit in Haïti en de mensen gebruiken dan ook regelmatig een kaars of een olielamp om hun huis te verlichten. Dit is niet enkel gevaarlijk voor brand, maar veel licht krijg je er ook niet mee. Met behulp van LED's (kleine lampjes die je vindt in bijvoorbeeld moderne zaklampen, tv's enz.) en wat elektronische componenten maakte hij een oplaadbare lamp. Wanneer er netstroom is, laadt deze lamp op en wanneer er geen is, werkt de lamp op de batterij.

De batterijen zelf worden gerecupereerd uit oude gsm-toestellen die anders bij het afval belanden.

Het idee is tot stand gekomen na gesprek met enkele Haïtianen. De Haïtiaanse studente Chrisla vertelde ons dat ze moest studeren met enkel kaarslicht. Deze kaarsjes zorgden voor een extra kost waardoor ze het soms met iets minder moest stellen om te eten. Daarom hadden we haar onze zaklamp met oplaadbare batterijen en oplader uitgeleend. Niet lang daarna kwam hetzelfde onderwerp aan bod toen we met Gisèle, de kuisvrouw van onze school, aan het praten waren. Ook zij heeft vaak geen licht thuis. Deze gesprekken hebben Jonathan op het idee gebracht om een aantal dergelijke lampen te produceren en de eerste werd aan Gisèle gegeven.

Wat oorspronkelijk bedoeld was om lokaal enkele Haïtianen mee van dienst te zijn, is door omstandigheden uitgegroeid tot een heus project. Patrick, de directeur van de school, vond de prototypes zo interessant dat hij dit project verder wou laten uitwerken. In die periode werd er ook een wetenschappelijke wedstrijd uitgeschreven door DEFI (DEFI staat voor Développeur-Former-Informer).

Wetenschappelijke wedstrijd DEFI

Voor deze wetenschappelijke wedstrijd moesten projecten ingediend worden die voldeden aan de volgende criteria: bescherming van het milieu, communautaire ontwikkeling en gebruik van wetenschap en/of techniek.

Het idee van de herlaadbare lamp voldeed aan deze criteria en werd ingediend. Het project werd door twee leerlingen van onze school verdedigd: Jean-Edler, een leerling elektriciteit, en Stanley, een leerling informatica, werkten samen aan het totale project dat bestond uit het maken van een prototype, het opstellen van een presentatie en de verdediging van het totale concept voor een jury.

Het hoofdconcept bestond erin om de lamp te ontwerpen uit 100% gerecupereerd materiaal. Hiervoor gebruikten ze een gerecu-

De lamp die de 2e plaats haalde op de wedstrijd van DEFI

pereerd plastic flesje, een gerecupereerde batterij van een kapotte gsm, een universele batterijoplader (die veel mensen hier gebruiken), LED's en een schakelaar van een kapotte zaklamp.

De leerlingen werden geholpen door onze leerkrachten om hun presentatie van het project voor te bereiden. De presentatie werd de week voor de wedstrijd reeds ingeoeffend voor de voltallige school.

Naast ons project waren er nog 4 andere projecten geselecteerd voor deze wedstrijd.

1. De transformatie van een glazen fles in een drinkglas: het principe was om door het snijden van een glazen fles, de onderste helft als drinkglas te gebruiken. Het was een goed idee en de glazen zagen er mooi uit.
2. De realisatie van een aanplanting: het idee was om bomen aan te planten, wat op zich verstandig is in een land waar zoveel ontbost werd. Er worden boomsoorten gebruikt waarvan men geen houtskool kan maken. Dit is nodig aangezien de mensen anders de bomen opnieuw omhakken om houtskool te maken om te koken.
3. Vuilbak in plastic: er werd een vuilbak voorgesteld die gemaakt was van gerecupereerde plastic flesjes. De flesjes werden boven elkaar geplaatst in verschillende rijen zodat er een cirkelvormige vuilbak gevormd werd, deze flesjes werden aan elkaar vastgemaakt met een ijzerdraad.

Jean-Edler, Stanley en Jonathan met de prijzen na de wedstrijd van DEFI

4. Herbebossingsproject Martelly: Martelly is de huidige president van Haïti en hij heeft veel huisjes laten bouwen. Op het terrein waar gebouwd werd, blijkt de bodem echter erg verzilt (te veel zout) waardoor er geen vegetatie meer groeit, de mensen kunnen dus geen tuintje aanleggen. Dit project bestond erin bomen te planten die de eigenschap hebben zout uit de bodem te trekken zodat de grond na een tijdje terug vruchtbaar kan worden.

Met onze lamp hebben we de tweede prijs gewonnen. Deze prijs bestond uit een geluidsinstallatie en een aantal waardevolle boeken. De eerste prijs werd in de wacht gesleept door het herbebossingsproject Martelly. Deze prijs was een 3-jarige studiebeurs voor één student aan Chemtek, een Haïtiaanse universiteit voor chemie, maar aangezien de deelnemers van de groep te jong waren werd deze prijs ter waarde van 3000USD aan onze groep toegekend. Volgend jaar start onze leerling Jean-Edler deze opleiding.

Vervolg van het project

Om ons project verder te laten uitgroeien heeft de school kleine investeringen gedaan. Er werd gereedschap en materiaal gekocht om nog betere lampen te produceren qua batterijcapaciteit en lichtintensiteit. Momenteel zitten we in een testfase waarin een 50-tal lampen worden geproduceerd om de interesse in het product en de haalbaarheid na te gaan.

De lampen worden gemaakt in een plastic cola-flesje dat doormidden wordt gesneden. Beide delen worden geverfd. De bovenkant lichtjes in het wit om het licht door te laten, de onderkant in een andere kleur om de inhoud

te verbergen. De lichtintensiteit is ongeveer de helft van een gewone lamp en kan in een spaarmodus ingeschakeld worden. De lamp heeft een brandduur van 5 tot 10 uren afhankelijk van de modus.

De nieuwe - verbeterde lamp

Veranderend straatbeeld

Een opvallende verandering in het straatbeeld is de netheid. Bij onze aankomst twee jaar geleden lagen de hoofdstraten nog vol afval, nu zien ze er echter al veel netter uit. Er staan hier en daar vuilniscontainers en er zijn straatvegers aan de slag. Ook zijn er een aantal privé-initiatieven om de straten netjes te houden. De bewoners van een bepaalde straat betalen dan een kleine bijdrage zodat iemand kan tewerkgesteld worden om op regelmatige basis de straat te vegen en het vuilnis op te halen. Deze straatopkuis is echter beperkt tot de belangrijkste straten en gebeurt niet in de wijken. Spijtig genoeg zit de zin voor netheid op straat nog niet ingebakken in het leefpatroon van de Haïtiaan, zodat continu opruimen nog een belangrijke activiteit blijft.

Ook een aantal wegenwerken hebben bijgedragen tot de verfraaiing van de wegen. We zien dat de straten, die bij onze aankomst nog vol brokstukken lagen of met hier en daar diepe oneffenheden, nu al op veel plaatsen verbeterd zijn. Uiteraard is dit ook beperkt tot de belangrijkste straten en geldt dit voorts nog niet voor de armere, meer afgelegen buurten van de hoofdstad.

Over het rijgedrag van de Haïtianen zijn we minder optimistisch en zien we geen vooruitgang. Het is vooral de wet van de sterkste of de snelste die blijkt te tellen als we op een kruispunt komen. Waarschijnlijk gelden er wel verkeersregels, maar niemand maakt zich daar zorgen over. Gelukkig ligt de gemiddelde snelheid hier vrij laag omwille van de vele files (lokaal 'blokus' genoemd), waardoor de kans op zware ongevallen gering lijkt.

Afvalophaling in onze straat door privé-initiatief

Auto's zonder deuken zijn zeldzaam en veel uitlaten zouden een technische keuring niet overleven. De claxon is het meest gebruikte auto-onderdeel die in de meeste gevallen wel goed blijkt te werken. Ook typerend voor het straatbeeld zijn de vele autowrakken die langs de kant liggen, ontdaan van de recupererbare of verkoopbare onderdelen.

Slot

Door de komst van Elise zal het laatste jaar van onze missie verschillend zijn van de vorige twee, maar zeker niet minder interessant!

We houden jullie op de hoogte in onze volgende nieuwsbrieven.

We wensen jullie alvast een zalig kerstfeest en een prettig eindejaar.

Sarah en Jonathan

---

*De vrijwilligers en projecten van Fidesco steunen kan door een gift over te maken op rekening
IBAN: BE76310065020095 - BIC : BBRUBEBB van Fidesco België
met vermelding "Sarah en Jonathan".*

Deze giften zijn fiscaal aftrekbaar vanaf €40 per jaar. Meer informatie over Fidesco en zijn projecten kan u vinden op: www.fidesco-international.org/nl.